

CLAIRE BESSANT,
kassilausuja

Kuidas oma KASSIGA suhelda

Loe oma lemmiklooma mõtteid

Inglise keelest tõlkinud Kertu Niilus

*Leole, Lucyle, Mike'ile, Sineadile ja Sorchale,
kes kasutavad alati imelisi lähenemisviise kõikide kassidega,
kes meil aastate jooksul olnud.
Ja loomulikult Chillile, Mr White'ile ja Mellole,
kes õpetavad meile jätkuvalt kasside keelt.*

Sisukord

Sissejuhatus	13
1. Kasside olemus	21
Kuidas sai kassidest meie elu tavaline osa?	22
Metskassi omaduste säilitamine	23
Kuidas kassid maailma kogevad?	25
Maailma nägemine ja kuulmine	26
Maailma tajumine	28
Maailma nuusutamine ja maitsmine	29
Liikumine läbi maailma	32
Teiste kassidega suhtlemine	32
Lõhnade vahetamine	33
Kehakeel	36
Häälega suhtlemine	41
2. Mis mõjutab seda, kuidas kassid inimeste juures käituvad?	49
Kuidas me koos kassidega elame?	50
Kuidas tehakse kassidest lemmikloomad?	53
Vanus	60
Kui vana on sinu kass?	61
Kas kass on steriliseeritud või mitte?	65
Kassi keskkond – teie kodu ja selle ümbrus	67
Piir toa ja õue vahel	70
Toidu ja vee väljapanek	71

Kasside tualett	73
Midagi kraapimiseks	74
Teised kassid majapidamises	75
Teised kassid naabruskonnas	75
Kassisõbralik aed	77
Lõhnade säilitamine	77
Valikud, mida kasside jaoks teeme	78
Tubane või väline elustiil	78
Etteaimatavus	79
Füüsiline tervis ja vaimne heaolu	79
Kuidas me kassidele läheneme?	80
3. Teie kassi iseloom	83
Käitumismotiivid – pilguheit kasside emotsioonidele	84
Mis on iseloom?	86
Kasside isikupära	88
Aretuse ja pärilikkuse mõjud	89
Mida on kloonimine meile õpetanud?	93
Kas karva värv mõjutab iseloomu?	94
Kogemused ja iseloom	98
4. Mida me tahame, et kassid meie heaks teeksid?	101
Miks me kasse armastame?	101
Tahame, et nad naudiksid meie silitusi ja kaisutusi	106
Tahame, et nad pakuksid seltsi	109
Tahame rahuldada oma vajadust olla vajalik	111
Tahame, et nad pööraksid meile tähelepanu	112
Tahame, et nad mõtleksid ja tunneksid samamoodi nagu inimesed	114

Tahame, et nad reageeriksid meie armastusele positiivselt	115
Tahame, et neil oleks hea meel olla koos meie, meie sõprade ja perega	117
Tahame, et nad tahaksid olla koos teiste kassidega	118
Tahame, et nad oleksid puhtad ega lõhuks kodu	119

5. Mida kassid vajavad ja tahavad ning kuidas see on kooskõlas sellega, mida meie kassidelt tahame?	121
Kassi vaatenurk	123
Iseseisvus, valik ja kontroll	125
Turvatunne	126
Ohutuse tunne	129
Turvalisus ja ohutus töötavad mõnikord valikuvabaduse vastu	130
Söök ja jook	131
Tahame, et ta oleks terve ning ei kannataks valu ega vigastuste käes	133
Tahame, et kassid oleksid koos inimestega ja nad poleks üksildased	141
Teiste kassidega koos olemine	144
Tahame, et nad saaksid loomulikult käituda	145
Enda eest hoolitsemine	146
Tualetis käimine	151
Küüniste teritamine	152
Küttimine ja mängimine	154
Magamine	155

6. Mida ütleb kassilembus meie kohta	
ja mida kassid meist arvavad?	159
Mida ütleb kassilembus teie kohta?	160
Kuidas näevad kassid meid?	163
Kas kassid eelistavad kindlaid inimesi?	164
Kes alustab suhtlust?	166
Kas inimeste iseloom mõjutab kasse?	167
Kas kassid loovad meiega sideme?	168
Armastuse pilk	169
Teised asjad, mis aitavad sidet luua	174
7. Kas me kasutame kasse ära?	177
Küüniste eemaldamine	179
Tõukassidel on tõenäoliselt probleeme	182
Kes on tõukass?	183
Kas kõik tõud peaks alles jätma?	189
Küsimused heaolu kohta	191
Hübriidkassid	192
Kui parimad kavatsused lähevad valesti	194
Kas kassid pakuvad emotsionaalset tuge?	196
8. Kuidas OMA kassiga rääkida	201
Miks ei ole kassid sõnakuulelikud?	202
Lase kassil võtta juhiroll	205
Suhtlemise julgustamine	206
Kasside häältele reageerimine	208
Õhutav nurrumine	208
Meiega otse rääkimine	210
Kas saame suhelda vaadates või osutades?	211
Pilgutamine kui interaktiivne suhtlusvahend	212

Mängu kasutamine sideme loomiseks	213
Kust kassi puudutada?	217
Mis saab nende kassidega, kes ei soovi lähedast kontakti?	219
Toakasside lisahoolde	221
Missugune kass teil on?	222
Kas kasside arv mõjutab teie suhet?	223
Missugune omanik te olete?	224
Õppige oma kassidelt	225

9. Saage tuttavaks minu kassidega –

kuidas me omavahel suhtleme?	227
Meiega elamine	227
Saame kassidega tuttavaks	229
Suhted kasside vahel	235
Millised on nende suhted ja kuidas nendest aru saada?	239
Tähelepanu saamine	243
Kuidas me oma kasse puudutame?	248
Kas nad teavad oma nime?	251
Nautige	253
 Tänu sõnad	 255

Sissejuhatus

KUI MINULT ESIMEST korda küsiti, kas sooviksin uuendada enda raamatut „Kuidas oma kassiga suhelda“, tundus ajastus mulle ideaalne. Esmatrükk ilmus 1988. aastal, kui mul polnud veel lapsi ja ma ei olnud veel heategevusorganisatsiooni International Cat Care tegevjuht. Laialdast huvi kasside käitumise vastu polnud veel tekkinud, alanud oli vaid arutelu kodukasside probleemse käitumise, selle põhjuste ja lahenduste üle (kassid ise käituvad loomulikult, probleemne on see vaid nende omanikele, sest põhjustab midagi, mida kodus muidu ei juhtuks, näiteks asjade määrdumist) ning sellega seoses räägiti üha enam ka kasside käitumisest üldisemalt. Kassidest teati vähem kui koertest, kuid kassi käitumise seletamisel olid omad tee-rajajad ja huvi kasvas.

Viimase kolmekümne aasta jooksul on meie teadmised kasside käitumisest oluliselt paranenud, tehakse rohkem uuringuid ja saadakse pidevalt uusi teadmisi. Mul vedas, et heategevusorganisatsioonil, mille heaks töötasin, olid laialdased teadmised kasside kohta olukordadeks, mis tekivad kassidega koos elades ja nendega töötades, ja nad on oma veterinaariaosakonna kaudu rohkelt kasside tervisesse panustanud. Väga oluline on mõista nii nende füüsilist kui ka vaimset tervist, mis kasside puhul on omavahel tihedalt seotud. See aitab jõuda teaduslike vastusteni küsimustele, mis on kassidele parim, kuidas olla

nende tunnete suhtes mõistev, kuid mitte liiga emotsionaalne, ning ühtlasi jääda tagasihoidlikuks ja avatuks iseenda ja oma vajaduste mõistmisele. Peame olema ka praktilised – täiuslikkus pole võimalik, kuid tasakaalukas suhtumine kassidesse ja sellesse, kuidas meie tegevus võib neid mõjutada ja mis on parim viis nendega suhtlemiseks, aitab meil kassidega koos harmoonias elada.

Kassisõbrad on alati öelnud, et kõik kiisud on ainulaadsed isiksused, nad võivad olla vägagi individuaalsed ja üksteisest erinevad. Neil aastatel, kui töötasin heategevusorganisatsioonis International Cat Care, pühenduti tõsiselt kasside käitumise mõistmisele ja selle teadmise kasutamisele, et nende eest paremini hoolitseda. Uuriti nii populatsiooni haldamist kui ka lemmikloomaga koos elamist, nende aretust, ravi ja igasuguseid viise, kuidas me nendega suhtleme.

Mul on au olnud töötada koos mitme suurepärase ja kuulsa kasside käitumiseksperdiga, nende hulgas näiteks Vicky Halli (kes kirjutas raamatud „Cat Detective“ („Kassidetektiiv“) ja „Cat Confidential“ („Kassidest konfidentsiaalselt“)) ja Sarah Ellisega (raamatu „The Trainable Cat“ („Koolitav kass“) autor) ning erinevate maailmakuulsate kassi tervise spetsialistidega. Uurisime kasside ja inimeste suhteid ning hoidsime end kursis uute leidudega, et pakkuda praktilist infot kassiomanikele ja kassidega töötavatele inimestele. Vicky mõtles välja fraasi, mis on nüüd üks heategevusorganisatsiooni kassisõbralikkuse põhimõtetest: „Austage kogu liiki, mõistke iga isendit.“ See võtab hästi kokku laiema arusaama kassidest ja seletab, mis paneb iga isendit just nii käituma – milline on tema isiksus, mis talle meeldib ja mis ei meeldi, millised on tema erivajadused ja kuidas saame kohandada oma tegevusi, et kasside eest

kõige paremini hoolitseda ja suhteid nendega parandada. Selles raamatus viitan uhkusega International Cat Care'i tööle ja inimestele, kes on nii palju rikastanud meie arusaama kassidest ja nende heaolust. See on hämmastav heategevusorganisatsioon, mis on juhtinud meie mõtteviisi kassidest ja teeb seda ka edaspidi. Organisatsiooni veebileht www.icatcare.org on kui kullaauk inimestele, kes soovivad kasside kohta rohkem teada saada.

Raamatu pealkiri viitab kassiga rääkimisele, sest inimesed oma laialdase keeleoskuse ja sõnavaraga toetuvad palju just vokaalsele suhtlusele. Me unustame, et inimesed ei kuula vesteldes ainult sõnu, vaid võtavad arvesse ka kehakeelt, näoilmeid ja hääletooni. Me kasutame toimuva tõlgendamiseks teadmisi oma liigi kohta, empaatiat ja kogemust sellest, mis on inimestele oluline ja kuidas nad tõenäoliselt tegutsevad. Ilma seda mõistmata ei saa me edukalt suhelda. Seega, kui mõtleme kassidega „rääkimisest“, on väga tähtis saada võimalikult põhjalikud taustateadmised suhtluse tõlgendamiseks. Selles „vestluses“ ei kasuta me ainult sõnu, vaid ka tegevusi, ja püüame parimal moel reageerida nende tegevusele, võttes ühtlasi arvesse, kuidas mõjutab neid ümbritsev keskkond. Teise liigiga suhtlemine on pisut keeruline: peame kehastuma uurijaks ja looma endale pildi oma kassist ja tema käitumisest, kuid arvestama ka liigi käitumist üldiselt. Teadmine, kuidas teie kass tavaliselt käitub või reageerib, pole kasulik üksnes tema mõistmiseks, vaid aitab teil märgata ka muutusi kassi käitumises, kui ta näiteks haigestub või miski põhjustab talle rahutust või stressi.

Jäin hiljaaegu heategevusorganisatsioonist International Cat Care pensionile. See oli osa minu elust üle kahekümne kaheksa aasta. Juhuslikult esines vahetult enne minu lahkumist heategevusorganisatsiooni veterinaariakongressil dr Dennis Turner,

üks esimesi kasside ja nende käitumise uurijaid ja autoreid. Tema koos Patrick Batesoniga kirjutatud raamat „Kodukass: käitumise bioloogia“ on kõikide kasside käitumisest huvitatud inimeste riulitel ja minu raamaturiulil juba üle kolmekümne aasta, seega oli suur au temaga kohtuda. Loengus mainis ta möödamindes, et kassid on kõikidest loomadest kõige isikupärasemad, ja see köitis mu tähelepanu. Palusin tal täpsustada – kas ta mõtles sellega, et kassid käituvad isikupärasemalt kui teised loomad? Ma ei olnud kassidest kunagi niimoodi mõelnud.

Ta vastas, nagu teadlane ikka:

„Igas meie kassiuuringute käigus läbi viidud mitmemõõtmelises analüüsis on individuaalsed erinevused (isikupära) alati osutunud kõige mõjuvamaks ja oleme pidanud seda isoleerima, et määrata teiste muutujate mõju. Ükski avaldatud uurimus koerte (või teiste liikide) käitumisest, millest ma kuulnud olen, pole sama avastanud ega maininud.“

See kõik kõlab väga teaduslikult ja statistiliselt (mis on uurimistöodes vajalik), kuid viitab kasside tugevale isikupärasele iseloomule, mis mõjutab nende käitumist. Inimkäitumise uurimine pole lihtne ja tundub, et kasside käitumise uurimine on veelgi keerulisem. Kuid see individualism oli minu jaoks täiesti mõistetav ja veelgi olulisem, arvestades heategevusorganisatsiooni lähenemist „Austage kogu liiki, mõistke iga isendit“. Kuuldu võttis kõik kokku. See pani mind aru pidama, mida tähendab see meile, kassiomanikele, kuidas kasutame praegu kättesaadavat teavet kasside, nende tervise ja käitumise kohta ning kuidas seda kodus kasside peal rakendame.

Raamatu esimene väljaanne sisaldas palju fakte ja arve, nagu näiteks kõrvade liigutamiseks vajalike lihaste arv või kasside

kuulmissagedus, mille olen kordustrukis enamasti välja jät-
nud, et keskenduda psühholoogilisemale poolele ja meie aru-
saamale kassidest. Minu eesmärk on julgustada meid kõiki
mõtleva kassidele ja mõistma nende isiksust; tähele panema,
mida me neile ütleme (mitte ainult sõnade, vaid kehakeele ja
käitumisega), jälgima, kuidas kassid reageerivad meie käitumi-
sele ja kuidas me ise reageerime nende antud märguannetele.
Ma tahan, et saaksime kasutada oma meeli ja oleksime kasside
vastu uudishimulikud. Mõnes viidatud uuringus on näha, et
inimesed püüavad kasside isiksusetüüpidele nimetusi anda. See
aitab ajal, kui sa püüad järjele jõuda kõiges, mida kassid teevad
ja miks nad seda teevad ning mis nende käitumist mõjutab.
Ent kuigi meile meeldib inimesi ja lemmikloomi sildistada ja
kategoriseerida, võib see mõnikord olla liiga ahistav ja piirata
meid nende tegevuse tõlgendamisel ja märkamisel, kui nende
käitumismuutuse taga on olud või tervis.

Kassid on keerulised olevused, kes end naljalt ei reeda, kuid
tegelikult avaldavad nad üsna palju, kui vaid kuulata ja mär-
gata. Ma ei ole teadlane ja mul pole ka kvalifikatsiooni loomade
käitumise alal, kuid olen aastate jooksul palju töötanud inimese-
tega, kellel on andmed olemas, ning sageli olen just mina see,
kes esitab neid rumalaid „Aga miks?“ küsimusi. Olen ka aastaid
elanud koos paljude kassidega ja jälginud, kuidas nende käitu-
mine aastatega muutub ja kuidas nad ümbritsevale reageerivad.
Muidugi ei meeldi mõnele kassile, kui teda tähelepanelikult jäl-
gitakse või vaadatakse, nii et olen püüdnud neid jälgida vaik-
selt, ilma nende tegevust mõjutamata.

Võime ju üritada olla nutikad ja analüüsida iga mjäud ja
pisemat kõrvalikutust, kuid olulisem on saada loomast üle-
vaade, et siis rahulikult nautida oma kasside seltskonda, võttes

iga uut tähelepanekut tasuna teise olendi maailma mõistmise eest, mis on meie omast väga erinev, kuid mida õigetes tingimustes saame temaga edukalt jagada. Eesmärk on mõista kasse ja nautida nendega suhtlemist – ükskõik kui kaugel või lähedane see suhe ka poleks. Selle raamatu värskendamine ja kõikide ideede loodetavasti sidusal viisil koondamine on pannud mind oma kasse uue pilguga vaatama ja küsima „Aga miks?“ juba iseendalt.

Kavatsen kasutada sellist lähenemisviisi, mis aitab mõista, kuidas kassid maailma tajuvad, tunda ära nende põhilisi käitumisviise ja kehakeelt ning taibata, mis nende käitumist mõjutab ja isiksust kujundab. Alustuseks jätame inimese kõrvale, lihtsalt selleks, et võtta lähteseisund ja tunnetada kasside olemust. Seejärel toome juurde kassi ja omaniku suhte keerukuse – ehk meid endid! Kuidas me oma kasside elu mõjutame, kuidas tõlgendame (nii hästi kui oskame) kahe väga erineva liigi vahelist suhtlust ja kuidas on meil võimalik vaadata oma kasse täiesti uutmoodi – avatud meelega ja rõõmuga, mõistes natukestki sellest, mida meievaheline vaimu ja keha vestlus tegelikult tähendab. See ei toimu hetkega ja mida kauem kassidega koos elame, seda paremaks see mõistmine muutub. Ja loomulikult võib järgmisel kassil olla hoopis teistsugune isiksus, mis tähendab, et peame kogu teavet ja arusaamu uuesti koguma. Kui aga kuu-lame neid ja räägime õigesti, läheb see palju kiiremini.

Uurime ka seda, mida kassid vajavad ja tahavad, ning mõtleme, mida nemad meist võivad arvata, püüdes jätta kõrvale oma inimlikud nõrkused ja selliste asjade mõju nagu aretus või antropomorfism (loomale kantakse üle inimese omadused), millest kumbki pole mõnikord kuigi kassisõbralik. Loodan, et lõpuks tunneme end kindlalt, kui märkame oma kassi vihjeid

ja reageerime viisil, mis muudab meie suhte lähedasemaks ja nauditavamaks.

Sellesse raamatusse olen kaasanud oma mõtteid rohkem kui varem, ilmselt seetõttu, et olen nii palju aastaid iga päev kassidele mõelnud ja kohati on see tekitanud minus tugevaid tundeid. Kui aus olla, siis mõne tunde taga on ilmselt pettumus meie hoiakute pärast, sest mõnikord ei arvesta me kassidega nii palju, kui peaks. Lisasin osa näiteid ka siia raamatusse ja viimases peatükis kasutan näidetena oma kasside põhjal tehtud vaatlusi – need on kolmel loomal põhinevad jutustused. Minu enda kasside käitumise analüüsi ei saa kindlasti nimetada korralikuks uurimistööks või teaduseks, kuid ma kasutan neid näiteid illustreerimiseks ja küsimuste esitamiseks, mida selline käitumine võib tähendada. Kindlasti on nad kõik erineva ellusuhtumisega ja just need erinevused aitavad meil tundma õppida kõiki kasse. Teadusuuringud peavad vaatlema kindlaid käitumisviise ja püüdma eraldada kõik, mis neid mõjutab, kuid loomulikult on meie igapäevaelu kassidega palju keerulisem ning seda tuleb tõlgendada pragmaatilisel ja heatahtlikul viisil.

Kasutan raamatus kasside kohta pigem asesõnu „it“ või „they“ kui „he“ või „she“*. Lugejad teavad kindlasti, et ma ei mõtle kassidest kui asjadest, ja niikuinii ei mõjuta asesõnade kasutus seda, kui empaatilised on kasside suhtes inimesed, kes seda raamatut loevad. Loodetavasti on ilmne, et ma armastan ja austan kasse, nii et ma ei pea selle pärast vabandama, ja loodan, et olulisem on edastatav sõnum ise. Kasutan „hooldaja“ või „eestkostja“ asemel sõna „omanik“ võib-olla seetõttu, et olen nii harjunud, enamik inimesi mõistab seda ja neile ei pea

* Selgitus puudutab ingliskeelset originaali, eesti keeles kasutame asesõna „tema“. *Toimetaja märkus*

selgitama, et kassidega koos elamine pole kaugeltki nende omane, me hoolitseme nende eest nii hästi kui suudame ning tegelikult käsutavad kassid hoopis meid.

Kui mingid asjad on meie elus tavalised, võime hakata pidama neid iseenesestmõistetavaks. Kasse peetakse nüüd lemmikloomadena kõikjal maailmas. Mida arvaks tulnukas sellest, et üks liik elab nii lähestikku teise liigiga, mis tema omast nii erineb? Võib-olla tulebki astuda samm kaugemale ja kasutada seda vaatenurka, et näha, mis on loogiline, mis võib-olla üpris kummaline või ühekülgne – või jääb täiesti arusaamatuks. Sotsiaalmeedias on kassid populaarsed üle ilma ja seal nähtav võib olla kasside käitumisviisi äärmus, nagu hirm või sügav kiindumus. Kas see võib tekitada ootuse, et kõik kassid on ühesugused, võtmata arvesse, kes kass tegelikult on? Kas meie suhtumine kassidesse on muutunud ja kuidas mõjutavad need hoiakud kasse ja meie lähenemist neile?

Umbes saja aastaga on kassid muutunud meie läheduses elanud ja kahjureid hävitanud olendeist meie pereliikmeteks. Meil on omad ootused, kuidas see märkimisväärselt kohanemisvõimeline, kuid siiski mitte päris kodustatud loom meiega koos elama peaks. Raamat „Kuidas oma kassiga suhelda“ keskendub sellele, kuidas meie, inimesed, peame ülimaks suhtlusviisiks rääkimist, kuid tegelikult põhineb suhtlus mõistmisel, empaatial, kannatlikkusel, vastuvõtlikkusel ja austusel selle põneva olendi vastu.

1.

Kasside olemus

NÄEME KASSE IGA päev kodudes, tänavatel ja sotsiaalmeedias. Kuna nad on meie jaoks nii tuttavad, siis võib-olla eeldame, et teame, kes nad on, vaatame neid läbi mõne kindla filtri. Kas see tähendab, et võtame neid iseenesestmõistetavana? Võime mõelda kassidest kui lihtsalt meie kodudes elavatest lemmikloomadest, keda me toidame ja silitame ning kes on normaalne osa meie elust. Meile tundub, et nende roll lemmikloomana ongi see, milleks nad on loodud. Kuid mida rohkem me kasse jälgime, seda enam peaksid nad meid hämmastama. Kassid on keerulised olendid. See, et nad suudavad meiega koos nii edukalt elada, on pigem nende kui meie teene. Mida rohkem me kassidest aru saame, seda rohkem mõistame, kui paljut me veel ei tea ja mida tahaksime teada rohkem.

Vaatame esmalt kasse just kassidena: mitte osapoolena nende ja inimeste vahelises suhtes, vaid põnevate olenditena, kes nad on tegelikult. See tähendab, et jätame hetkeks kõrvale oma arvamused nende jahipidamisest, armastamisest, nendega kaisutamisest, sellest, kuidas me kassidega koos elame või mida me näeme kasse sotsiaalmeedias tegemas. Pidage meeles sõna „kohanemisvõimeline“, sest hiljem mõistame, et kass kõigub loomuliku ja kaasasündinud käitumise vahel (mis kujunes välja

enamasti enne, kui kassid üldse inimestega koos elama hakkasid) ning nad suudavad elada inimeste läheduses, kuigi see võib tegelikult olla paljude nende instinktidega vastuolus.

Kuidas sai kassidest meie elu tavaline osa?

Kodukassid on Aafrika metskasside järeltulijad. Need liivakarva triibulised kassid pärinevad viljaka poolkuu alalt, mis tänapäeval asub Lähis-Idas Vahemere idarannikul, ulatudes Türgist Põhja-Aafrikani ja ida suunas kuni tänapäeva Iraagi ja Iraanini. Need kassid elasid üksildast jahilooma elu, välja arvatud siis, kui nad paljunesid ja poegi kasvasid. Tsivilisatsioon oli rändkarjakasvatusest liikumas põlluharimise ja paikse eluviisi poole. Toonased üksikud kassid olid nii saakloomad kui ka röövlloomad, kes olid suuremate loomade ja inimeste suhtes ettevaatlikud, reageerides kiiresti, et eemalduda ohtlikest olukordadest või kõigest, mida nad ohtlikuks pidasid (ja seda võib olla palju, kui kaalud vaid paar kilo).

Kui inimesed kasvasid oma asunduste ümbruses toitu, varusid teravilja ja pidasid kariloomi, siis kasutasid närilised ära toidu kättesaadavust – kassid aga kasutasid ära oma saagi arvukuse suurenemist. Need, kes kartsid vähem inimesi ning tegevusi inimeste keskel ja ümber, pidasid kasulikuks neile lähemale kolida. Parem toit ja peavari aitasid neil ellu jääda ja nad said edukamalt paljuneda, nii et vähemkartlikud kassid andsid oma geenid järglastele edasi. See kasside kodustamine toimus 5000–8000 aastat tagasi. Paljud väidavad, et kassid ei ole tänini samavõrd kodustatud kui koerad või taluloomad, näiteks veised ja lambad. Võime tunnustada, et kasutame taluloomi enda heaks

ära, kuid samal ajal tunda, et suhe kassidega pole nii kontrolliv ja on vastastikussem. Sellest räägime lähemalt seitsmendas peatükis.

Tol ajal, mitmeid tuhandeid aastaid tagasi, mõistsid inimesed muidugi kasside olemasolu väärtust, sest need jahtisid närlisi, kes söid ära inimeste teravilja ja muu toidu. Võib-olla hindasid nad ka kasside ilu ja olid kassipoegadest võlutud (kes ei oleks?). Võib-olla löid nad kaudsed suhted kassidega, kes nende juurde jäid, kuid nad võisid huvi tunda ka kassipoegade vastu, kasutades seda varajast etappi kassipoegade arengus, mil nad on vähem kartlikud ja loovad tõenäolisemalt suhteid teiste liikidega, ära selleks, et arendada tihedamaid suhteid inimese ja kassi vahel. Teame, et egiptlased austasid kasse ilmselt kõigil neil põhjustel ja imetlesid neid nende paljunemisvõime pärast – kassid olid nende silmis nii väärtuslikud, et saavutasid lausa jumala staatuse.

Kassid on elanud inimeste läheduses tõenäoliselt 10 000 aastat ja nende kodustamine polnud (inimeste vaatenurgast) nii jõuline ega tõhus kui koerte puhul. Usutakse, et kasside taltsus hakkab väljenduma mõne põlvkonna pärast. Siiski on taltsutamisel ja lemmikloomaga koos elamisel vahe. Kassid säilitavad suure osa oma iseseisvast olemusest ja isegi tänapäeval suudab enamik kodukasse vajaduse korral olla iseseisvad ning tõhusad jahimehed isegi siis, kui neile antakse süüa.